

Panel Verpleging & Verzorging - Tabellenbijlage

Inhoudsopgave

Achtergrondinformatie panel	1
Algemene vragen	2
Digitaal zorggebruik algemeen	5
Toezichthoudende technieken	7
Telemonitoring.....	10
Digitaal communiceren (zorg op afstand).....	12
Digitale medicatie-ondersteuning.....	15
Zorgrobots	17
Cliëntportaal.....	20
Persoonlijke gezondheidsomgeving (PGO).....	23
Elektronische gegevensuitwisseling (bijv. e-overdracht).....	25
Digitale zorg in de praktijk.....	26

Achtergrondinformatie panel

Deze vragenlijst is afgenomen bij het Panel Verpleging & Verzorging van het Nivel in mei en juni 2022 (<https://www.nivel.nl/nl/panel-verpleging-verzorging>). De vragen gingen over de afgelopen 12 maanden. Het panel wordt gevormd door verpleegkundigen, verzorgenden, begeleiders en praktijkondersteuners die werken in de directe cliëntenzorg. De vragenlijst is verstuurd naar 2658 personen en ingevuld door 789 (29,9%). In dit panel zijn verpleegkundigen, verzorgenden, praktijkondersteuners (POH) en agogisch opgeleide medewerkers binnen de thuiszorg/wijkverpleging, ziekenhuiszorg, huisartsenzorg, intramurale ouderenzorg, GGZ en gehandicaptenzorg vertegenwoordigd. Respondenten die <25% van de vragen hadden ingevuld (n = 96) of die hebben aangegeven niet meer werkzaam of met pensioen te zijn (n = 4) zijn niet meegenomen in de analyses. In totaal zijn 689 respondenten meegenomen in de analyses.

Op basis van schattingen van populatiecijfers in het prognosemodel Zorg en Welzijn voor 2020 (www.prognosemodelzw.nl) en aanvullende schattingen van het Nivel zien we dat het aandeel van respondenten werkzaam in de ziekenhuiszorg (algemene en academische ziekenhuizen) gelijk is aan het aandeel in de gehele populatie. Het aandeel van respondenten werkzaam in de gehandicaptenzorg en intramurale ouderenzorg is kleiner dan in de populatie, terwijl het aandeel van respondenten in de huisartsenpraktijken, ggz en thuiszorg/wijkverpleging (licht) oververtegenwoordigd is.

De data is geanalyseerd met SPSS, versie 28. Voor onderstaande tabellen is alleen gebruik gemaakt van beschrijvende statistiek waarin de count (n) en percentages (%) zijn weergegeven. Alle gestelde vragen waren verplicht om in te vullen. Daar waar er missende waarden in de tabellen worden gerapporteerd gaat het om missende waarden door een deelnemer die de vraag niet heeft beantwoord of door routing in de vragenlijst (wat betekent dat er bij voorgaande vragen over dat onderwerp 'nee' of 'niet van toepassing' is ingevuld). Meer informatie over panelonderzoek en de kanttekeningen bij deze methodiek staat beschreven in het rapport: E-healthmonitor 2022 Stand van zaken digitale zorg (www.rivm.nl/e-health/publicaties)

Algemene vragen

- 1. Bij wat voor soort organisatie werkt u momenteel?** Indien u bij meerdere organisaties werkt, wilt u dan de organisatie aangeven waarin u de meeste uren werkzaam bent? Neem deze organisatie in gedachten bij het invullen van de rest van deze vragenlijst.

Organisatie	n	%
Algemeen ziekenhuis	94	13,6
Academisch ziekenhuis	16	2,3
Organisatie in de GGZ	48	7,0
Organisatie in de gehandicaptenzorg	73	10,6
Thuiszorgorganisatie/wijkverpleging	202	29,3
Intramurale ouderenzorg (verpleeghuis/verzorgingshuis/zorgcentrum/kleinschalige woonvoorziening)	117	17,0
Huisartsenpraktijk/huisartsenpost/gezondheidscentrum	113	16,4
Anders, namelijk: ambulancedienst, eerstelijns expertisecentrum neurologie, eerstelijns zorggroep en psychiatrie, geriatrische revalidatie, GGD, hospice, palliatieve zorg, revalidatiecentrum, thuisdialyse, verpleeghuis voor kinderen, zelfstandige kliniek, ZZP	26	3,8

2. Welk beroep oefent u momenteel uit?

Beroep	n	%
Verpleegkundige	302	43,8
Verzorgende	107	15,5
Agogisch opgeleide medewerker	35	5,1
Praktijkondersteuner met verpleegkundige/verzorgende achtergrond	80	11,6
Praktijkondersteuner zonder verpleegkundige/verzorgende achtergrond	17	2,5
Verpleegkundig specialist (MANP)	25	3,6
<i>Anders, namelijk:</i>	<i>123</i>	<i>17,9</i>
Begeleider	1	0,1
(wijk) verpleegkundige ouderenzorg	1	0,1
Activiteiten begeleider	1	0,1
Administratief medewerkster poli	1	0,1
Adviserende Verpleegkundige Palliatieve Zorg	1	0,1

Beroep	n	%
Adviseur kwaliteit	1	0,1
Ambulant verpleegkundige	1	0,1
Anesthesiemedewerker	2	0,3
Assistent begeleider	1	0,1
Begeleider	2	0,3
Casemanager dementie	1	0,1
Clientbegeleider gehandicapten zorg	1	0,1
Cognitief trainer	1	0,1
Coördinerend begeleider	1	0,1
Coördinerend wijkverpleegkundige in opleiding	1	0,1
Docent en adviseur GGZ, coördinator POH-GGZ en SPV	1	0,1
Doktersassistente	2	0,3
Endoscopie verpleegkundige	1	0,1
EVV	1	0,1
Gespecialiseerd verpleegkundige	1	0,1
Gespecialiseerd verpleegkundige diabetes (met voorschrijf bevoegdheid) en vasculaire zorg	1	0,1
Gespecialiseerd verzorgende psychogeriatric	1	0,1
Gespecialiseerde verpleegkundige	1	0,1
Gipsmeester	1	0,1
HBO VGG	1	0,1
Hbo wijkverpleegkundig	1	0,1
Helpende	1	0,1
Hoofd	1	0,1
Ig evv gvp	1	0,1
Longverpleegkundige	1	0,1
Manager en onderzoeker	1	0,1
Mdgo verpleegster	1	0,1
Medewerker wonen en dagbesteding	1	0,1
Medewerker zorg en welzijn plus	1	0,1
Medium care verpleegkundige	1	0,1
Meewerkend Coordinator dagbesteding met verpleegkundige achtergrond	1	0,1
Meewerkend teamleider bijzondere zorggroep ggz	1	0,1
Nachtzorgmedewerker + domotica	1	0,1
O/G verpleegkundige	1	0,1
Oncologie verpleegkundige	1	0,1
Operatieassistent	1	0,1
Persoonlijk begeleider	1	0,1
Persoonlijk ondersteuner in de gehandicaptenzorg bij dagbesteding en wonen	1	0,1

Beroep	n	%
Planner en roosteren	1	0,1
POH GGZ	2	0,3
POH-GGZ met verpleegkundige achtergrond	1	0,1
Praktijkconsulent en vpk	1	0,1
Praktijkmanager	1	0,1
Praktijkondersteuner ggz met verpleegkundige achtergrond	1	0,1
Psycholoog (en BIG geregistreerde vpk)	1	0,1
SEH-verpleegkundige	1	0,1
Senior begeleider	1	0,1
Senior consulent	1	0,1
Senior verpleegkundige i.c.m. praktijkopleider	1	0,1
Senior Wijkverpleegkundige	1	0,1
Sociaal psychiatrisch verpleegkundige	3	0,4
Specialistisch verpleegkundige	1	0,1
Specialistisch vpk. en VAR lid	1	0,1
Specialistisch(long)verpleegkundige	1	0,1
SPV	2	0,3
Teamleider	2	0,3
Teammanager zorg	1	0,1
Transferverpleegkundige	3	0,4
Verpleegkundig consulent Reumatologie	1	0,1
Verpleegkundig persoonlijk begeleider	1	0,1
Verpleegkundige en bijna klaar met spv-opleiding	1	0,1
Verpleegkundige in opleiding	1	0,1
Verpleegkundige niveau 4 en in opleiding tot HBO-V	1	0,1
Verplk in de wijk	1	0,1
Verzorgende IG	5	0,6
VIOS (verpleegkundig specialist in opleiding)	1	0,1
VS in opleiding	1	0,1
Was EVV-VIG	1	0,1
Werkbegeleider II / mbo-v	1	0,1
Wijkverpleegkundige	21	3,1
Wijkverpleegkundige & teamleider thuiszorg	1	0,1
Wijkverpleegkundige en adviseur	1	0,1
Wijkverpleegkundige en long- en diabetes-verpleegkundige	1	0,1
Wijkverpleegkundige in opleiding	1	0,1
Wijkverpleegkundige niv 6	1	0,1
Wond verpleegkundige	2	0,3
zorgcoach	1	0,1

Beroep		
	n	%
Zorgconsulent	1	0,1
Zzp'er	1	0,1

3. Wat is uw geboortjaar? → omgezet naar leeftijd

M = 52.7 jaar SD = 9.97

Range = 22 - 70 jaar

Leeftijdscategorieën		
	n	%
18 tot en met 39 jaar	151	13,0
40 tot en met 64 jaar	559	81,5
65+	39	5,6

4. Wat is uw geslacht?

Geslacht		
	N	%
Man	74	10,7
Vrouw	613	89,0
Genderneutraal	2	0,3

5. In welke provincie bent u momenteel werkzaam? Indien u in meerdere provincies werkt, wilt u dan de provincie aangeven waarin u het de meeste uren werkzaam bent.

Provincie		
	n	%
Drenthe	22	3,2
Flevoland	11	1,6
Friesland	26	3,8
Gelderland	111	16,1
Groningen	29	4,2
Limburg	41	6,0
Noord-Brabant	113	16,4
Noord-Holland	70	10,2
Overijssel	61	8,9
Utrecht	55	8,0
Zeeland	17	2,5
Zuid-Holland	133	19,3

Digitaal zorggebruik algemeen

In deze vragenlijst kunt u voor het woord cliënt ook patiënt, zorgvrager of bewoner lezen, afhankelijk van de sector waarin u werkt.

6. Hoe vaak maakte u het afgelopen jaar tijdens uw werk in de directe (cliënten)zorg of in contact met mantelzorgers gebruik van:

1. Een computer, tablet of smartphone om een cliënt of naaste informatie te laten zien		
	n	%
Nooit	48	7,0
Soms	140	20,3
Regelmatig	171	24,8
Vaak	314	45,6
Niet van toepassing	16	2,3

2. Een computer, tablet of smartphone om op afstand informatie op te halen uit het elektronisch cliëntdossier		
	n	%
Nooit	84	12,2
Soms	50	7,3
Regelmatig	104	15,1
Vaak	433	62,8
Niet van toepassing	18	2,6

3. Het internet om medische of zorginhoudelijke informatie op te zoeken		
	n	%
Nooit	9	1,3
Soms	97	14,1
Regelmatig	197	28,6
Vaak	382	55,4
Niet van toepassing	4	0,6

7. Wilt u hieronder per stelling aangeven in welke mate u het oneens of eens bent?

1. Ik ben digitaal vaardig		
	n	%
Helemaal oneens	4	0,6
Beetje oneens	16	2,3
Niet oneens/ niet eens	31	4,5
Beetje eens	191	27,7
Helemaal eens	446	64,7
Weet ik niet	1	0,1

2. Ik kan doorgaans goed omgaan met digitale middelen in mijn werk		
	n	%
Helemaal oneens	5	0,7
Beetje oneens	10	1,5
Niet oneens/ niet eens	32	4,6

2. Ik kan doorgaans goed omgaan met digitale middelen in mijn werk		
	n	%
Beetje eens	144	20,9
Helemaal eens	497	72,1
Weet ik niet	1	0,1

De nu volgende vragen gaan over uw ervaringen met e-health: het gebruik van ICT, zoals het internet, om gezondheid en zorg te ondersteunen en/of te verbeteren. We horen ook graag uw mening over enkele voorbeelden van e-health die in de zorg te gebruiken zijn. Bij elk voorbeeld beginnen we steeds met een korte beschrijving. Daarna volgt een vraag over of u deze technologie gebruikt in de organisatie waar u werkt.

Toezichthoudende technieken

Bedoeld wordt: elektronische voorzieningen waarmee zorgverleners een cliënt op afstand in de gaten kunnen houden, zoals een bewegingsmelder, een elektronische bedmat, persoonsalarmering (in de vorm van een polsbandje of een ketting), een inactiviteitsmelder (een melding als een cliënt zich langere tijd niet beweegt) of akoestische of video-bewaking.

8. Met welk van onderstaande toezichthoudende technieken heeft u het afgelopen jaar in uw organisatie gewerkt?

1. Bewegingsmelders		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	244	35,4
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	265	38,5
Weet ik niet	4	0,6
Niet van toepassing	175	25,4
Missende waarden	1	0,1

2. Elektronische bedmatten of slimme matrassen		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	93	13,5
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	392	56,9
Weet ik niet	4	0,6
Niet van toepassing	199	28,9
Missende waarden	1	0,1

3. Persoonsalarmering		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	427	62,0
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	143	20,8
Weet ik niet	3	0,4
Niet van toepassing	115	16,7
Missende waarden	1	0,1

4. Inactiviteitsmelders		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	47	6,8
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	423	61,4
Weet ik niet	17	2,5
Niet van toepassing	201	29,2
Missende waarden	1	0,1

5. Akoestische bewaking		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	100	14,5
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	381	55,3
Weet ik niet	16	2,3
Niet van toepassing	191	27,7
Missende waarden	1	0,1

6. Video(camera)bewaking		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	178	25,8
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	326	47,3
Weet ik niet	3	0,4
Niet van toepassing	181	26,3
Missende waarden	1	0,1

7. GPS-trackers		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	154	22,4
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	343	49,8
Weet ik niet	8	1,2
Niet van toepassing	183	26,6
Missende waarden	1	0,1

9. Wat denkt u dat de effecten van het gebruik van toezichhoudende technieken in de zorg zijn?

Toezichhoudende technieken in de zorg zorgen ervoor dat de ...

1. Kwaliteit van zorg		
	n	%
0 sterk verslechtert	5	0,7
1	2	0,3
2	1	0,1
3	11	1,6
4	13	1,9
5	81	11,8
6	89	12,9
7	237	34,4
8	199	28,9
9	34	4,9
10 sterk verbetert	17	2,5

2. Werkdruk van zorgprofessionals		
	n	%
0 sterk verhoogt	8	1,2
1	5	0,7
2	16	2,3
3	22	3,2
4	33	4,8
5	144	20,9
6	143	20,8
7	173	25,1
8	118	17,1
9	18	2,6
10 sterk verlaagt	9	1,3

3. Kosten van de gezondheidszorg		
	n	%
0 sterk stijgen	8	1,2
1	9	1,3
2	15	2,2
3	24	3,5
4	39	5,7
5	201	29,2
6	136	19,7
7	143	20,8
8	90	13,1
9	16	2,3
10 sterk dalen	8	1,2

4. Zelfredzaamheid van cliënten		
	n	%
0 sterk verlaagt	6	0,9
1	4	0,6
2	4	0,6
3	16	2,3
4	25	3,6
5	129	18,7
6	114	16,5
7	221	32,1
8	134	19,4
9	27	3,9
10 sterk verhoogt	9	1,3

5. Kwaliteit van leven van cliënten		
	n	%
0 sterk verslechtert	4	0,6
1	8	1,2
2	4	0,6
3	14	2,0
4	24	3,5

5. Kwaliteit van leven van cliënten		
	n	%
5	122	17,7
6	109	15,8
7	235	34,1
8	132	19,2
9	29	4,2
10 sterk verbeterd	8	1,2

6. Gezondheidsverschillen in de zorg		
	n	%
0 sterk vergroten	4	0,6
1	6	0,9
2	12	1,7
3	19	2,8
4	40	5,8
5	330	47,9
6	114	16,5
7	106	15,4
8	48	7,0
9	6	0,9
10 sterk verkleinen	4	0,6

Telemonitoring

Bedoeld wordt: het op afstand monitoren van een cliënt, waarbij hij/zij in de thuissituatie de eigen gezondheidswaarden (bijvoorbeeld bloeddruk, bloedsuikervwaarden, saturatie) meet met een meter, sensor of ander apparaat, of digitale vragenlijsten. De zorgverlener ontvangt deze waarden of gegevens dan digitaal.

10. Welk deel van de cliënten in uw instelling maakte het afgelopen jaar gebruik van telemonitoring (naar schatting)?

	N	%
Geen enkele cliënt	234	34,0
Enkele cliënten	227	32,9
Merendeel van de cliënten	32	4,6
Elke cliënt	6	0,9
Weet ik niet	96	13,9
Niet van toepassing	94	13,6

11. Wat denkt u dat de effecten van het gebruik van telemonitoring in de zorg zijn?

Telemonitoring zorgt ervoor dat de ...

1. Kwaliteit van zorg		
	n	%
0 sterk verslechtert	3	0,4
1	2	0,3
2	3	0,4
3	6	0,9
4	17	2,5

1. Kwaliteit van zorg		
	n	%
5	137	19,9
6	127	18,4
7	204	29,6
8	151	21,9
9	28	4,1
10 sterk verbeterd	11	1,6

2. Werkdruk van zorgprofessionals		
	n	%
0 sterk verhoogt	4	0,6
1	3	0,4
2	5	0,7
3	18	2,6
4	41	6,0
5	138	20,0
6	131	19,0
7	186	27,0
8	122	17,7
9	32	4,6
10 sterk verlaagt	9	1,3

3. Kosten van de gezondheidszorg		
	n	%
0 sterk stijgen	7	1,0
1	3	0,4
2	9	1,3
3	23	3,3
4	31	4,5
5	155	22,5
6	126	18,3
7	182	26,4
8	117	17,0
9	26	3,8
10 sterk dalen	10	1,5

4. Zelfredzaamheid van cliënten		
	n	%
0 sterk verlaagt	3	0,4
1	1	0,1
2	4	0,6
3	11	1,6
4	13	1,9
5	95	13,8
6	104	15,1
7	210	30,5
8	188	27,3
9	42	6,1
10 sterk verhoogt	18	2,6

5. Kwaliteit van leven van cliënten		
	n	%
0 sterk verslechtert	3	0,4
1	1	0,1
2	4	0,6
3	11	1,6
4	14	2,0
5	130	18,9
6	107	15,5
7	203	29,5
8	167	24,2
9	40	5,8
10 sterk verbeterd	9	1,3

6. Gezondheidsverschillen in de zorg		
	n	%
0 sterk vergroten	6	0,9
1	3	0,4
2	12	1,7
3	30	4,4
4	37	5,4
5	279	40,5
6	118	17,1
7	118	17,1
8	68	9,9
9	15	2,2
10 sterk verkleinen	3	0,4

Digitaal communiceren (zorg op afstand)

Bedoeld wordt: een vorm van zorg verlenen waarbij de zorgverlener en cliënt en/of een naaste op afstand met elkaar communiceren, bijvoorbeeld door middel van (beeld)bellen en/of een e-mail en/of een chatgesprek met de cliënt en/of mantelzorger.

12. Met welk van onderstaande manieren voor digitaal communiceren heeft u het afgelopen jaar in uw organisatie gewerkt?

Hoewel telefonisch contact geen digitale manier van communiceren is, vragen we u deze manier ook te beoordelen ter vergelijking.

1. Beeldbellen		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	349	50,7
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	340	49,3

2. Chatgesprek (bv. via het cliëntenportaal)		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	235	34,1
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	452	65,6
Weet ik niet	2	0,3

3. Schriftelijk consult (bv. via e-mail)		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	430	62,4
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	257	37,3
Weet ik niet	2	0,3

4. Telefonisch contact		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	631	91,6
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	56	8,1
Weet ik niet	2	0,3

13. Wat denkt u dat de effecten van digitaal communiceren in de zorg zijn?

Digitaal communiceren in de zorg zorgt ervoor dat ...

1. De kwaliteit van zorg		
	n	%
0 sterk verslechtert	3	0,6
1	2	0,4
2	4	0,8
3	22	4,2
4	87	16,5
5	98	18,6
6	169	32,0
7	115	21,8
8	24	4,5
9	4	0,8
10 sterk verbetert	3	0,6

2. De werkdruk van zorgprofessionals		
	n	%
0 sterk verhoogt	3	0,6
1	1	0,2
2	13	2,5
3	24	4,5
4	37	7,0
5	97	18,4
6	111	21,0
7	118	22,3
8	102	19,3
9	15	2,8
10 sterk verlaagt	7	1,3

3. De kosten van de gezondheidszorg		
	n	%
0 sterk stijgen	1	0,2
1	3	0,6
2	4	0,8
3	12	2,3

3. De kosten van de gezondheidszorg		
	n	%
4	29	5,5
5	131	24,8
6	101	19,1
7	113	21,4
8	101	19,1
9	25	4,7
10 sterk dalen	8	1,5

4. De zelfredzaamheid van cliënten		
	n	%
0 sterk verlaagt	2	0,4
1	2	0,4
2	1	0,2
3	5	0,9
4	16	3,0
5	111	21,0
6	95	18,0
7	152	28,8
8	115	21,8
9	27	5,1
10 sterk verhoogt	2	0,4

5. Het werkplezier van zorgprofessionals		
	n	%
0 sterk verslechtert	4	0,8
1	5	0,9
2	9	1,7
3	28	5,3
4	57	10,8
5	123	23,3
6	95	18,0
7	122	23,1
8	67	12,7
9	16	3,0
10 sterk verbetert	2	0,4

6. De toegankelijkheid van zorg voor cliënten		
	n	%
0 sterk afneemt	3	0,6
1	1	0,2
2	2	0,4
3	12	2,3
4	30	5,7
5	107	20,3
6	83	15,7
7	141	26,7
8	114	21,6
9	26	4,9

6. De toegankelijkheid van zorg voor cliënten		
	n	%
10 sterk toeneemt	9	1,7

7. De gezondheidsverschillen in de zorg		
	n	%
0 sterk vergroten	3	0,6
1	4	0,8
2	10	1,9
3	17	3,2
4	43	8,1
5	205	38,8
6	80	15,2
7	102	19,3
8	50	9,5
9	11	2,1
10 sterk verkleinen	3	0,6

Digitale medicatie-ondersteuning

Bedoeld wordt: e-health toepassingen die zorgverlener en/of cliënt ondersteunen bij het verstrekken en gebruiken van medicijnen. Bijvoorbeeld een medicijndispenser: een elektronisch apparaat dat automatisch op het juiste moment de juiste medicatie aanbiedt; of digitale toepassingen voor dubbele medicatiecontrole bij risicovolle medicatie.

14. Met welk van onderstaande manieren voor digitale medicatie-ondersteuning heeft u het afgelopen jaar in uw organisatie gewerkt?

1. Medicijndispensers		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	253	36,7
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	335	48,6
Weet ik niet	12	1,7
Niet van toepassing	89	12,9

2. Digitale toepassingen voor dubbele medicatiecontrole		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	335	48,6
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	265	38,5
Weet ik niet	11	1,6
Niet van toepassing	78	11,3

15. Wat denkt u dat de effecten van het gebruik van digitale medicatie ondersteuning in de zorg zijn?

Digitale medicatie ondersteuning zorgt ervoor dat de ...

1. Kwaliteit van zorg		
	n	%
0 sterk verslechtert	2	0,3
1	2	0,3
2	3	0,4
3	8	1,2
4	13	1,9
5	147	21,3
6	94	13,6
7	182	26,4
8	173	25,1
9	48	7,0
10 sterk verbetert	17	2,5

2. Werkdruk van zorgprofessionals		
	n	%
0 sterk verhoogt	3	0,4
1	4	0,6
2	13	1,9
3	19	2,8
4	44	6,4
5	148	21,5
6	110	16,0
7	156	22,6
8	144	20,9
9	34	4,9
10 sterk verlaagt	14	2,0

3. Kosten van de gezondheidszorg		
	n	%
0 sterk stijgen	2	0,3
1	6	0,9
2	10	1,5
3	23	3,3
4	43	6,2
5	176	25,5
6	116	16,8
7	139	20,2
8	121	17,6
9	35	5,1
10 sterk dalen	18	2,6

4. Zelfredzaamheid van cliënten		
	n	%
0 sterk verlaagt	3	0,4
1	1	0,1

4. Zelfredzaamheid van cliënten		
	n	%
2	7	1,0
3	16	2,3
4	11	1,6
5	151	21,9
6	96	13,9
7	176	25,5
8	150	21,8
9	61	8,9
10 sterk verhoogt	17	2,5

5. Kwaliteit van leven van cliënten		
	n	%
0 sterk verslechtert	2	0,3
1	1	0,1
2	3	0,4
3	10	1,5
4	14	2,0
5	160	23,2
6	115	16,7
7	181	26,3
8	152	22,1
9	41	6,0
10 sterk verbetert	10	1,5

6. Gezondheidsverschillen in de zorg		
	n	%
0 sterk vergroten	3	0,4
1	1	0,1
2	8	1,2
3	23	3,3
4	30	4,4
5	311	45,1
6	96	13,9
7	108	15,7
8	79	11,5
9	21	3,0
10 sterk verkleinen	9	1,3

Zorgrobots

Bedoeld wordt: robots die bepaalde huishoudelijke taken kunnen uitvoeren, zoals dranken bereiden en brengen, met cliënten een gesprek kunnen voeren of oefeningen voordoen en cliënten hierin begeleiden. We bedoelen ook knuffelrobots of telepresence robots (een op afstand bestuurbare tablet op wielen).

16. Met welk van onderstaande manieren voor de inzet van zorgrobots heeft u het afgelopen jaar in uw organisatie gewerkt?

1. Robots voor huishoudelijke taken		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	10	1,5
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	535	77,6
Weet ik niet	5	0,7
Niet van toepassing	139	20,2

2. Robots voor gesprekvoering met cliënten		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	23	3,3
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	524	76,1
Weet ik niet	5	0,7
Niet van toepassing	137	19,9

3. Knuffelrobots		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	106	15,4
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	443	64,3
Weet ik niet	7	1,0
Niet van toepassing	133	19,3

4. Telepresence robots		
	n	%
Ja, ik heb hier mee gewerkt	12	1,7
Nee, ik heb hier niet mee gewerkt	531	77,1
Weet ik niet	8	1,2
Niet van toepassing	138	20,0

17. Wat denkt u dat de effecten van het gebruik van robots in de zorg zijn?

De inzet van robots in de zorg zorgt ervoor dat de ...

1. Kwaliteit van zorg		
	n	%
0 sterk verslechtert	13	1,9
1	16	2,3
2	18	2,6
3	44	6,4
4	45	6,5
5	259	37,6
6	119	17,3
7	115	16,7
8	50	7,3
9	5	0,7
10 sterk verbetert	5	0,7

2. Werkdruk van zorgprofessionals		
	n	%
0 sterk verhoogt	5	0,7
1	4	0,6
2	7	1,0
3	14	2,0
4	33	4,8
5	252	36,6
6	144	20,9
7	145	21,0
8	71	10,3
9	7	1,0
10 sterk verlaagt	7	1,0

3. Kosten van de gezondheidszorg		
	n	%
0 sterk stijgen	9	1,3
1	16	2,3
2	20	2,9
3	33	4,8
4	55	8,0
5	278	40,3
6	108	15,7
7	100	14,5
8	54	7,8
9	10	1,5
10 sterk dalen	6	0,9

4. Zelfredzaamheid van cliënten		
	n	%
0 sterk verlaagt	7	1,0
1	5	0,7
2	4	0,6
3	16	2,3
4	25	3,6
5	265	38,5
6	153	22,2
7	133	19,3
8	63	9,1
9	14	2,0
10 sterk verhoogt	4	0,6

5. Kwaliteit van leven van cliënten		
	n	%
0 sterk verslechtert	8	1,2
1	10	1,5
2	16	2,3
3	26	3,8
4	37	5,4
5	226	32,8

5. Kwaliteit van leven van cliënten		
	n	%
6	129	18,7
7	137	19,9
8	77	11,2
9	17	2,5
10 sterk verbetert	6	0,9

6. Gezondheidsverschillen in de zorg		
	n	%
0 sterk vergroten	8	1,2
1	7	1,0
2	18	2,6
3	30	4,4
4	45	6,5
5	366	53,1
6	92	13,4
7	78	11,3
8	34	4,9
9	7	1,0
10 sterk verkleinen	4	0,6

Clïëntportaal

Bedoeld wordt: een mogelijkheid voor cliënten (en/of eventueel hun mantelzorgers) om in te loggen op een website om hun eigen dossier in te kunnen zien en eventueel aan te vullen wanneer dat mogelijk is. Dit wordt ook wel een patiëntportaal genoemd.

18a. Maakt uw organisatie gebruik van een cliëntportaal?

	n	%
Nee, mijn organisatie maakt geen gebruik van een cliëntportaal	66	9,6
Ja, mijn organisatie maakt gebruik van een cliëntportaal	577	83,7
Weet ik niet	28	4,1
Niet van toepassing	18	2,6

18b. Binnen dit portaal worden de volgende mogelijkheden aangeboden aan cliënten (vink aan welke van toepassing zijn):

	n	%
... een overzicht van voorgeschreven medicatie	286	49,7
... uitslagen van onderzoeken, zoals laboratoriumonderzoek, testuitslagen of brieven van artsen	289	50,2
... uitslagen van metingen aan het lichaam (anders dan laboratorium en beeldvormend onderzoek), bijv. informatie over uw bloeddruk of hartslag	342	59,4

	n	%
... uitslagen van beeldvormend onderzoek, bijv. röntgenfoto's en echo's	174	30,2
... een overzicht van de behandeldoelen en afspraken m.b.t. zorg	430	74,7
... aanvragen van herhaalmedicatie	156	27,1
... het maken van een afspraak	245	42,5
... het digitaal stellen van een medische vraag	239	41,5
... een digitaal gesprek voeren en/of een behandeling volgen, waarbij zorgverlener en cliënt elkaar kunnen zien, bijv. op een beeldscherm of tablet	142	24,7

19. Wat denkt u dat de effecten van het gebruik van cliëntportalen in de zorg zijn?

De inzet van cliëntportalen in de zorg zorgt ervoor dat de ...

1. Kwaliteit van zorg		
	n	%
0 sterk verslechtert	0	0
1	0	0
2	0	0
3	5	0,9
4	12	2,1
5	66	11,4
6	111	19,2
7	207	35,9
8	131	22,7
9	33	5,7
10 sterk verbetert	12	2,1

2. Werkdruk van zorgprofessionals		
	n	%
0 sterk verhoogt	6	1,0
1	4	0,7
2	17	2,9
3	44	7,6
4	48	8,3
5	146	25,3
6	83	14,4
7	127	22,0
8	82	14,2
9	15	2,6
10 sterk verlaagt	5	0,9

3. Kosten van de gezondheidszorg		
	n	%
0 sterk stijgen	4	0,7
1	5	0,9
2	8	1,4
3	15	2,6

3. Kosten van de gezondheidszorg		
	n	%
4	33	5,7
5	185	32,1
6	111	19,2
7	124	21,5
8	73	12,7
9	13	2,3
10 sterk dalen	6	1,0

4. Zelfredzaamheid van cliënten		
	n	%
0 sterk verlaagt	1	0,2
1	1	0,2
2	2	0,3
3	3	0,5
4	16	2,8
5	130	22,5
6	119	20,6
7	153	26,5
8	124	21,5
9	22	3,8
10 sterk verhoogt	6	1,0

5. Betrokkenheid van cliënten		
	n	%
0 sterk verslechtert	2	0,3
1	3	0,5
2	5	0,9
3	18	3,1
4	77	13,3
5	97	16,8
6	158	27,4
7	159	27,6
8	46	8,0
9	12	2,1
10 sterk verbetert	2	0,3

6. Gezondheidsverschillen in de zorg		
	n	%
0 sterk vergroten	2	0,3
1	3	0,5
2	14	2,4
3	25	4,3
4	37	6,4
5	252	43,7
6	87	15,1
7	86	14,9
8	55	9,5
9	12	2,1

6. Gezondheidsverschillen in de zorg		
	n	%
10 sterk verkleinen	4	0,7

Persoonlijke gezondheidsomgeving (PGO)

Bedoeld wordt: een PGO is een website of app waarmee een zorggebruiker toegang heeft tot zijn of haar eigen gezondheidsgegevens. Het gaat dan om informatie die ergens anders opgeslagen is, bijvoorbeeld bij de huisarts of specialist in het ziekenhuis. In een PGO kan deze informatie eenvoudig worden verzameld, en later worden beheerd en gedeeld. Daarnaast kunnen gebruikers zelfmeetgegevens toevoegen aan hun PGO.

- 20. Hebben cliënten binnen uw organisatie afgelopen jaar gebruik gemaakt van een PGO?** Geeft u per stelling aan voor welk deel van de cliënten binnen uw organisatie dit van toepassing is (geen enkele, enkele, merendeel, elke cliënt, n.v.t., weet ik niet).

1. Het aantal cliënten binnen mijn organisatie dat gebruik maakt van een PGO		
	n	%
Geen enkele cliënt	261	37,9
Enkele cliënt	98	14,2
Merendeel van de cliënten	46	6,7
(Bijna) iedere cliënt	5	0,7
Weet ik niet	279	40,5

2. Het aantal cliënten binnen mijn organisatie waarvoor ik het gebruik van een PGO geschikt acht		
	n	%
Geen enkele cliënt	120	17,4
Enkele cliënt	186	27,0
Merendeel van de cliënten	151	21,9
(Bijna) iedere cliënt	24	3,5
Weet ik niet	208	30,2

3. Het aantal cliënten binnen mijn organisatie waarvoor ik het gebruik van een PGO van toegevoegde waarden vind		
	n	%
Geen enkele cliënt	116	16,8
Enkele cliënt	187	27,1
Merendeel van de cliënten	132	19,2
(Bijna) iedere cliënt	24	3,5
Weet ik niet	230	33,4

- 21. Wat denkt u dat de effecten van het gebruik van PGO's in de zorg zijn?**
De inzet van PGO's in de zorg zorgt ervoor dat de ...

1. Kwaliteit van zorg		
	n	%
0 sterk verslechtert	5	0,7
1	1	0,1
2	3	0,4
3	12	1,7
4	15	2,2
5	263	38,2
6	111	16,1
7	147	21,3
8	110	16,0
9	14	2,0
10 sterk verbeterd	8	1,2

2. Werkdruk van zorgprofessionals		
	n	%
0 sterk verhoogt	9	1,3
1	3	0,4
2	11	1,6
3	30	4,4
4	36	5,2
5	293	42,5
6	111	16,1
7	118	17,1
8	61	8,9
9	9	1,3
10 sterk verlaagt	8	1,2

3. Kosten van de gezondheidszorg		
	n	%
0 sterk stijgen	7	1,0
1	4	0,6
2	9	1,3
3	22	3,2
4	34	4,9
5	327	47,5
6	100	14,5
7	112	16,3
8	54	7,8
9	12	1,7
10 sterk dalen	8	1,2

4. Zelfredzaamheid van cliënten		
	n	%
0 sterk verlaagt	5	0,7
1	5	0,7
2	9	1,3
3	12	1,7
4	255	37,0
5	96	13,9

4. Zelfredzaamheid van cliënten		
	n	%
6	136	19,7
7	131	19,0
8	29	4,2
9	11	1,6
10 sterk verhoogt	5	0,7

5. Betrokkenheid van cliënten		
	n	%
0 sterk verslechtert	5	0,7
1	1	0,1
2	7	1,0
3	6	0,9
4	9	1,3
5	216	31,3
6	87	12,6
7	145	21,0
8	157	22,8
9	41	6,0
10 sterk verbetert	15	2,2

6. Gezondheidsverschillen in de zorg		
	n	%
0 sterk vergroten	6	0,9
1	1	0,1
2	11	1,6
3	13	1,9
4	22	3,2
5	374	54,3
6	83	12,0
7	125	18,1
8	41	6,0
9	10	1,5
10 sterk verkleinen	3	0,4

Elektronische gegevensuitwisseling (bijv. e-overdracht)

Bedoeld wordt: e-health toepassingen voor de uitwisseling van gegevens tussen zorgverleners. Bijvoorbeeld bij de overdracht van een cliënt van de ene zorgorganisatie naar de andere of als een cliënt zorg van meerdere zorgorganisaties krijgt. Bijvoorbeeld via POINT, een keteninformatiesysteem of zorgmail.

22. Er zijn verschillende manieren om de zorg voor een cliënt met zorgverleners buiten uw organisatie af te stemmen. Op welke manier stemt u de zorg van uw cliënten meestal af?

	n	%
Schriftelijk	102	14,8
Elektronisch	376	54,6
Telefonisch	151	21,9

	n	%
Niet van toepassing	60	8,7

23. Met wie van de volgende personen buiten uw organisatie kunt u elektronisch gegevens uitwisselen? (meerdere antwoorden mogelijk)

	n	%
Cliënten	265	38,5
Diëtisten	311	45,1
Ergotherapeuten	251	36,4
Fysiotherapeuten / oefentherapeuten	292	42,4
Huisartsen / POH	403	58,5
Logopedisten	182	26,4
Maatschappelijk werkers	156	22,6
Mantelzorgers	264	38,3
Medische specialisten	225	32,7
Psychologen / Psychiaters	186	27,0
Specialist Ouderengeneeskunde	249	36,1
Verpleegkundigen/verzorgenden buiten mijn organisatie	300	43,5
Weet ik niet	66	9,6
Niet van toepassing	71	10,3

Digitale zorg in de praktijk

24. Hoe vaak raadde u cliënten en/of mantelzorgers ten minste één maal de volgende e-health toepassingen in de zorg aan? Denkt u hierbij aan degenen voor wie de toepassing relevant kan zijn.

1. Toezichhoudende technieken		
	n	%
Nooit	205	29,8
Soms	216	31,3
Vaak	72	10,4
Altijd	8	1,2
Niet van toepassing/niet beschikbaar	188	27,3

2. Telemonitoring		
	n	%
Nooit	271	39,3
Soms	157	22,8
Vaak	43	6,2
Altijd	7	1,0
Niet van toepassing/niet beschikbaar	211	30,6

3. Digitale communicatie		
	n	%
Nooit	81	11,8
Soms	252	36,6
Vaak	214	31,1
Altijd	42	6,1

3. Digitale communicatie		
	n	%
Niet van toepassing/niet beschikbaar	100	14,5

4. Digitale medicatieondersteuning		
	n	%
Nooit	197	28,6
Soms	160	23,2
Vaak	123	17,9
Altijd	33	4,8
Niet van toepassing/niet beschikbaar	176	25,5

5. Zorgrobots		
	n	%
Nooit	362	52,5
Soms	72	10,4
Vaak	10	1,5
Altijd	2	0,3
Niet van toepassing/niet beschikbaar	243	35,3

6. Cliëntportaal		
	n	%
Nooit	83	12,0
Soms	164	23,8
Vaak	222	32,2
Altijd	122	17,7
Niet van toepassing/niet beschikbaar	98	14,2

7. Persoonlijke gezondheidsomgeving		
	n	%
Nooit	212	30,8
Soms	167	24,2
Vaak	89	12,9
Altijd	29	4,2
Niet van toepassing/niet beschikbaar	192	27,9

8. Apps, websites en wearables voor inzicht in de gezondheid		
	n	%
Nooit	132	19,2
Soms	266	38,6
Vaak	143	20,8
Altijd	22	3,2
Niet van toepassing/niet beschikbaar	125	18,1
Missende waarden	1	0,1

25. Welke van de volgende e-health toepassingen denkt u in de nabije toekomst intensiever in te zetten? U kunt meerdere antwoorden aanvinken.

1. Toezichhoudende technieken		
	n	%
Wil ik intensiever in gaan zetten	173	25,1
Wil ik niet intensiever in gaan zetten	159	23,1
Niet van toepassing/ niet beschikbaar	351	50,9
Missende waarden	6	0,9

2. Telemonitoring		
	n	%
Wil ik intensiever in gaan zetten	197	28,6
Wil ik niet intensiever in gaan zetten	145	21,0
Niet van toepassing/ niet beschikbaar	341	49,5
Missende waarden	6	0,9

3. Digitale communicatie		
	n	%
Wil ik intensiever in gaan zetten	420	61,0
Wil ik niet intensiever in gaan zetten	144	20,9
Niet van toepassing/ niet beschikbaar	119	17,3
Missende waarden	6	0,9

4. Digitale medicatieondersteuning		
	n	%
Wil ik intensiever in gaan zetten	316	45,9
Wil ik niet intensiever in gaan zetten	118	17,1
Niet van toepassing/ niet beschikbaar	249	36,1
Missende waarden	6	0,9

5. Zorgrobots		
	n	%
Wil ik intensiever in gaan zetten	104	15,1
Wil ik niet intensiever in gaan zetten	172	25,0
Niet van toepassing/ niet beschikbaar	407	59,1
Missende waarden	6	0,9

6. Cliëntportaal		
	n	%
Wil ik intensiever in gaan zetten	438	63,6
Wil ik niet intensiever in gaan zetten	111	16,1
Niet van toepassing/ niet beschikbaar	134	19,4
Missende waarden	6	0,9

7. Anders, namelijk:	N	%
Wil ik intensiever in gaan zetten		
Apps	7	1,0
Coaching op afstand / e-health behandelmodules	5	0,7
Communicatiesysteem voor doven (AVA)	1	0,1
Digitaal labonderzoek aanvragen	1	0,1
Digitale overdracht	4	0,6
Evaluatie op passend toezicht	1	0,1
GPS	3	0,4
Leefstijlmonitoring	1	0,1
PGO	1	0,1
VR	1	0,1
Websites	1	0,1

26. Merkt u dat de COVID-19 pandemie een blijvende verandering teweeg heeft gebracht in het gebruik van digitale middelen in uw organisatie?

	n	%
Nee	142	20,6
Ja, ik/mijn organisatie zet digitale middelen meer structureel in	394	57,2
Ja, er zijn concretere plannen om digitale middelen in de toekomst meer in te zetten	81	11,8
Weet ik niet	66	9,6
Missende waarden	6	0,9

27. De volgende stellingen gaan over hoe uw organisatie omgaat met nieuwe e-health toepassingen. Geef bij elke stelling aan in welke mate u het eens of oneens bent. Als uw organisatie in de laatste 12 maanden geen gebruik heeft gemaakt van nieuwe e-health toepassingen, geef dan aan wat u verwacht.

1. E-health toepassingen hebben voldoende aandacht van de leiding en/of het management	n	%
Helemaal oneens	21	3,0
Beetje oneens	52	7,5
Niet oneens/ niet eens	83	12,0
Beetje eens	183	26,6
Helemaal eens	248	36,0
Weet ik niet	72	10,4
Niet van toepassing	24	3,5
Missende waarden	6	0,9

2. Ik en/of mijn collega's worden actief betrokken bij het implementatieproces van nieuwe e-health toepassingen	n	%
Helemaal oneens	53	7,7
Beetje oneens	82	11,9

2. Ik en/of mijn collega's worden actief betrokken bij het implementatieproces van nieuwe e-health toepassingen		
	n	%
Niet oneens/ niet eens	100	14,5
Beetje eens	197	28,6
Helemaal eens	158	22,9
Weet ik niet	45	6,5
Niet van toepassing	48	7,0
Missende waarden	6	0,9

3. Cliënten worden actief betrokken bij het implementatieproces van nieuwe e-health toepassingen		
	n	%
Helemaal oneens	92	13,4
Beetje oneens	100	14,5
Niet oneens/ niet eens	123	17,9
Beetje eens	141	20,5
Helemaal eens	83	12,0
Weet ik niet	96	13,9
Niet van toepassing	48	7,0
Missende waarden	6	0,9

28. De vragen die u beantwoordde, behandelden allerlei vormen van e-health die gebruikt kunnen worden in de zorg. Hoe denkt u in het algemeen over deze toepassingen in de zorg?

	n	%
Ik ben erg enthousiast	112	16,3
Ik ben er al mee bekend en wil nog wel meer proberen	261	37,9
Ik wil het wel gaan proberen	100	14,5
Ik moet er wel mee aan de slag, anders word je door cliënten ingehaald	13	1,9
Ik moet er wel mee aan de slag, want dit is het beste voor de gezondheid of zorg van mijn cliënten	18	2,6
Ik ben nog zoekende wat handig is voor mij	92	13,4
Ik ben wat terughoudend	77	11,2
Ik zie het nut er niet van in	5	0,7
Ik ben erg negatief	4	0,6
Missende waarden	7	1,0

29. De e-healthmonitor van 2021 liet zien dat zorgprofessionals steeds vaker e-health toepassingen gebruiken. Dit geldt in mindere mate voor cliënten. Wat denkt u dat er voor nodig is om het gebruik van e-health toepassingen bij zorggebruikers te stimuleren?

Deze antwoorden staan in thema's beschreven in het rapport E-healthmonitor 2022: Stand van zaken digitale zorg. Zie <https://www.rivm.nl/e-health/publicaties>